

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ പഞ്ചമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ പഞ്ചമോദ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

രാജന്നുദിതമേതത് തേ ഹരഃ കർമാഘനാശനം ।

ഗജേന്ദ്രമോക്ഷണം പുണ്യം വൈതം ത്വന്തരം ശൃണു ॥ 1 ॥

പഞ്ചമോ വൈതോ നാമ മനുസ്താമസസോദരഃ ।

ബലിവിന്ധ്യാദയസ്തസ്യ സുതാ അർജുനപൂർവകാഃ ॥ 2 ॥

വിഭൂരിന്ദ്രഃ സുരഗണാ രാജൻഭൂതരയാദയഃ ।

ഹിരണ്യരോമാ വേദശിരാ ഊർധ്വബാഹ്വാദയോ ദ്വിജാഃ ॥ 3 ॥

പത്നീ വികുന്ഠാ ശുഭ്രസ്യ വൈകുന്ഠഃ സുരസത്തമൈഃ ।

തയോഃ സ്വകലയാ ജജേത വൈകുന്ഠോ ഭഗവാൻസ്വയം ॥ 4 ॥

വൈകുന്ഠഃ കൽപിതോ യേന ലോകോ ലോകനമസ്കൃതഃ ।

രഥയാ പ്രാർഥ്യമാനേന ദേവ്യാ തത്പ്രിയകാമ്യയാ ॥ 5 ॥

തസ്യാനുഭാവഃ കഥിതോ ഗുണാശ്ച പരമോദയാഃ ।

ഭൂമാൻ ഭരണുൻസ വിമമേ യോ വിഷ്ണോർവർണയേദ് ഗുണാൻ ॥

6 ॥

ഷഷ്ഠാശ്ച ചക്ഷുഷഃ പുത്രശ്ചാക്ഷുഷോ നാമ വൈ മനുഃ ।

പുരുപുരുഷസുദ്യമ്നപ്രമുഖാശ്ചാക്ഷുഷാത്മജാഃ ॥ 7 ॥

ഇന്ദ്രോ മന്ത്രദ്രുമസ്തത്ര ദേവാ ആപ്യാദയോ ഗണാഃ |
മുനയസ്തത്ര വൈ രാജൻഹവിഷ്മദ്വീരകാദയഃ || 8 ||

തത്രാപി ദേവഃ സംഭൂത്യാം വൈരാജസ്യാഭവത് സുതഃ |
അജിതോ നാമ ഭഗവാനംശേന ജഗതഃ പതിഃ || 9 ||

പയോധിം യേന നിർമഥ്യ സുരാണാം സാധിതാ സുധാ |
ഭ്രമമാണോഽഭസി ധൃതഃ കൂർമരുപേണ മന്ദരഃ || 10 ||

രാജോവാച

യഥാ ഭഗവതാ ബ്രഹ്മൻമമിതഃ ക്ഷീരസാഗരഃ |
യദർഥം വാ യതശ്ചാദ്രിം ദധാരാംബുചരാത്മനാ || 11 ||

യഥാമൃതം സുരൈഃ പ്രാപ്തം കിഞ്ചാൻയദഭവത് തതഃ |
ഏതദ് ഭഗവതഃ കർമ വദസ്വ പരമാദ്ഭുതം || 12 ||

ത്വയാ സങ്കഥ്യമാനേന മഹിമ്നാ സാത്വതാം പതേഃ |
നാതിത്യപൃതി മേ ചിത്തം സുചിരം താപതാപിതം || 13 ||

സുത ഉവാച

സമ്പൃഷ്ടോ ഭഗവാനേവം ദ്വൈപായനസുതോ ദ്വിജാഃ |
അഭിനന്ദ്യ ഹരേർവീര്യമദ്യാചഷ്ടും പ്രചക്രമേ || 14 ||

ശ്രീശുക ഉവാച

യദാ യുദ്ധ്യസുരൈർദേവാ ബാധ്യമാനാഃ ശിതായുധൈഃ |
ഗതാസവോ നിപതിതാ നോത്തീഷ്ഠോരൻസ്മ ഭൂയശഃ || 15 ||

യദാ ദുർവാസസഃ ശാപാത് സേന്ദ്രാ ലോകാസ്തത്രേവ നൃപ |
നിഃശ്രീകാശ്ചാഭവംസ്തത്ര നേശുരിജ്യാദയഃ ക്രിയാഃ || 16 ||

നിശാമൈത്യത് സുരഗണാ മഹേന്ദ്രവരുണാദയഃ |
നാധ്യഗച്ഛന്സ്യയം മന്ത്രൈർമന്ത്രയന്തോ വിനിശ്ചയം || 17 ||

തതോ ബ്രഹ്മസഭാം ജഗ്മുർമേരോർമൂർധനി സർവശഃ |
സർവം വിജ്ഞാപയാഞ്ചക്രൂഃ പ്രണതാഃ പരമേഷ്ഠിനേ || 18 ||

സ വിലോക്യേന്ദ്രവായ്യാദീൻ നിഃസത്ത്യാൻവിഗതപ്രഭാൻ |
ലോകാനമംഗലപ്രായാനസുരാനയമാ വിഭുഃ || 19 ||

സമാഹിതേന മനസാ സംസ്മരൻപുരുഷം പരം |
ഉവാചോത്ഫുൽലവദനോ ദേവാൻസ ഭഗവാൻപരഃ || 20 ||

അഹം ഭവോ യുയമഥോസുരാദയോ
മനുഷ്യത്രിയഗ്ദ്ദ്രുമഘർമജാതയഃ |
യസ്യാവതാരാംശകലാവിസർജിതാ
വ്രജാമ സർവേ ശരണം തമവ്യയം || 21 ||

ന യസ്യ വധ്യോ ന ച രക്ഷണീയോ
നോപേക്ഷണീയാദരണീയപക്ഷഃ |
അഥാപി സർഗസ്ഥിതിസംയമാർഥം
ധത്തേ രജഃസത്തുതമാംസി കാലേ || 22 ||

അയം ച തസ്യ സ്ഥിതിപാലനക്ഷണം
സത്തും ജുഷാണസ്യ ഭവായ ദേഹിനാം |
തസ്മാദ് വ്രജാമഃ ശരണം ജഗദ്ഗുരും
സ്യാനാം സ നോ ധാസ്യതി ശം സുരപ്രിയഃ || 23 ||

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇത്യാഭാഷ്യ സുരാൻവേധാഃ സഹ ദേവൈരരിന്ദമ |
അജിതസ്യ പദം സാക്ഷാജ്ജഗാമ തമസഃ പരം || 24 ||

തത്രാദ്യഷ്ടസ്വരൂപായ ശ്രുതപൂർവായ വൈ വിഭോ |
 സ്തുതിമബ്രൂത ദൈവീഭിർഗീർഭിസ്ത്വഹിതേന്ദ്രിയഃ || 25 ||

ബ്രഹ്മോവാച

അവിക്രിയം സത്യമനന്തമാദ്യം
 ഗുഹാശയം നിഷ്കലമപ്രതർക്യം |
 മനോഗ്രയാനം വചസാനിരൂക്തം
 നമാമഹേ ദേവവരം വരേൺധം || 26 ||

വിപശ്ചിതം പ്രാണമനോധിയാത്മനാ -
 മർഥേന്ദ്രിയാഭാസമനിദ്രമവ്രണം |
 ഛായാതപൗ യത്ര ന ഗൃധ്രപക്ഷൗ
 തമക്ഷരം ഖം ത്രിയുഗം വജ്രാമഹേ || 27 ||

അജസ്യ ചക്രം ത്വജയേർയമാണം
 മനോമയം പഞ്ചദശാരമാശു |
 ത്രിണാഭി വിദഗ്ദ്ധലമഷ്ടനേമി
 യദക്ഷമാഹുസ്തമൃതം പ്രപദ്യേ || 28 ||

യ ഏകവർണം തമസഃ പരം ത -
 ദലോകമവ്യക്തമനന്തപാരം |
 ആസാഞ്ചകാരോപസുപർണമേന -
 മൂപാസതേ യോഗരഥേന ധീരാഃ || 29 ||

ന യസ്യ കശ്ചാതിതിതർതി മായാം
 യയാ ജനോ മുഹൃതി വേദ നാർഥം |
 തം നിർജിതാത്മാത്മഗുണം പരേശം
 നമാമ ഭൂതേഷു സമം ചരന്തം || 30 ||

ഇമേ വയം യത്പ്രിയയൈവ തന്വാ
 സത്തേന സൃഷ്ടാ ബഹിരന്തരാവിഃ |
 ഗതിം ന സൂക്ഷ്മാമൃഷയശ്ച വിദ്മഹേ
 കുതോഽസുരാഭ്യാ ഇതരപ്രധാനാഃ || 31 ||

പാദൗ മഹീയം സ്വകൃതൈവ യസ്യ
 ചതുർവിധോ യത്ര ഹി ഭൂതസർഗഃ |
 സ വൈ മഹാപുരുഷ ആത്മതന്ത്രഃ
 പ്രസീദതാം ബ്രഹ്മ മഹാവിഭൂതിഃ || 32 ||

അംഭസ്തു യദ്രത ഉദാരവീര്യം
 സിദ്ധന്തി ജീവന്തുത വർധമാനാഃ |
 ലോകാസ്ത്രയോഽഥാഖിലലോകപാലാഃ
 പ്രസീദതാം ബ്രഹ്മ മഹാവിഭൂതിഃ || 33 ||

സോമം മനോ യസ്യ സമാമനന്തി
 ദിവൗകസാം വൈ ബലമന്യ ആയുഃ |
 ഈശോ നഗാനാം പ്രജനഃ പ്രജാനാം
 പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 34 ||

അഗ്നിർമുഖം യസ്യ തു ജാതവേദാ
 ജാതഃ ക്രിയാകാണ്ഡനിമിത്തജന്മാ |
 അന്തഃസമുദ്ര്വനുപചൻസ്വധാതുൻ
 പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 35 ||

യചക്ഷുരാസീത് തരണിർദേവയാനം
 ത്രയീമയോ ബ്രഹ്മണ ഏഷ ധിഷ്ഠ്യം |
 ദ്വാരം ച മുക്തേരമൃതം ച മൃത്യുഃ
 പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 36 ||

പ്രാണാദഭൂദ് യസ്യ ചരാചരാണാം

പ്രാണഃ സഹോ ബലമോജശ്ച വായുഃ |
അൻവാസ്ഥ സമ്രാജമിവാനുഗാ വയം
പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 37 ||

ശ്രോത്രാദ് ദിശോ യസ്യ ഹൃദശ്ച ഖാനി

പ്രജജ്ഞിരേ ഖം പുരുഷസ്യ നാഭ്യാഃ |
പ്രാണേന്ദ്രിയാത്മാസുശരീരകേതം
പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 38 ||

ബലാൻമഹേന്ദ്രസ്ത്രിദശാഃ പ്രസാദാ -

ൻമന്യോർഗിരീശോ ധിഷണാദ് വിരിഞ്ചഃ |
ഖേഭ്യശ്ച ഛന്ദാംസ്യ്യഷയോ മേന്ദ്രതഃ കഃ
പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 39 ||

ശരീരവക്ഷസഃ പിതരശ്ചായയാന്യസൻ

ധർമഃ സ്തനാദിതരഃ പൃഷ്ഠതോഭൂത് |
ദ്യൗരയസ്യ ശരീഷ്ണോപ്സരസോ വിഹാരാത്
പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 40 ||

വിപ്രോ മുഖം ബ്രഹ്മ ച യസ്യ ഗുഹ്യം

രാജന്യ ആസീദ് ഭുജയോർബലം ച |
ഊർവ്വാർവിന്ധോജോഽപ്രലിരവേദശൂദ്രൗ
പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 41 ||

ലോഭോധരാത് പ്രീതിരുപർയഭൂദ് ദൃഗ്തി -

ർനസ്തഃ പശവ്യഃ സ്പർശേന കാമഃ |
ഭൂവോർയമഃ പക്ഷ്മഭവസ്തു കാലഃ
പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 42 ||

ദ്രവ്യം വയഃ കർമ്മ ഗുണാൻവിശേഷം
 യദ്യോഗമായാവിഹിതാൻവദന്തി |
 യദ് ദുർവിഭാവ്യം പ്രബുധാപബാധം
 പ്രസീദതാം നഃ സ മഹാവിഭൂതിഃ || 43 ||

നമോസ്തു തസ്മാ ഉപശാന്തശക്തയേ
 സ്വാരാജ്യലാഭപ്രതിപൂരിതാത്മനേ |
 ഗുണേഷു മായാരചിതേഷു വൃത്തിഭി -
 ര്ന സജ്ജമാനായ നഭസ്വദൂതയേ || 44 ||

സ ത്വം നോ ദർശയാത്മാനമസ്മത്കരണഗോചരം |
 പ്രപന്നാനാം ദിദ്യക്ഷുണാം സസ്മിതം തേ മുഖാംബുജം || 45 ||

തൈസ്തൈഃ സ്വേച്ഛാധൃതൈ രൂപൈഃ കാലേ കാലേ സ്വയം വിഭോ |
 കർമ്മ ദുർവിഷഹം യന്നോ ഭഗവാംസ്തത് കരോതി ഹി || 46 ||

ക്ലേശഭൂതയൽപസാരാണി കർമാണി വിഹലാനി വാ |
 ദേഹിനാം വിഷയാർത്ഥാനാം ന തമൈവാർപിതം ത്വയി || 47 ||

നാവമഃ കർമ്മകൽപോഽപി വിഹലായേശ്വരാർപിതഃ |
 കൽപതേ പുരുഷസ്യേഷ സ ഹ്യാത്മാ ദയിതോ ഹിതഃ || 48 ||

യഥാ ഹി സ്കന്ധശാഖാനാം തരോർമൂലാവസേചനം |
 ഏവമാരാധനം വിഷ്ണോഃ സർവേഷാമാത്മനശ്ച ഹി || 49 ||

നമസ്തുഭ്യമനന്തായ ദുർവിതർക്യാത്മകർമ്മണേ |
 നിർഗുണായ ഗുണേശായ സത്ത്വസ്ഥായ ച സാമ്പ്രതം || 50 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യം സംഹിതായാം
 അഷ്ടമസ്കന്ധേ അമൃതമഥനേ പഞ്ചമോദ്യായഃ ||